

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คนตรีกับชีวิตเรื่อง

เรื่อง บทเพลงท้องถิ่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 บทเพลงท้องถิ่น

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เพลงพื้นเมืองเป็นเพลงที่คนในท้องถิ่นสร้างสรรค์ขึ้นมา มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปตามท้องถิ่น และมีคุณค่าทางวัฒนธรรมควรแก่การอนุรักษ์ไว้

2. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ศ 2.2 ป.1/1 เล่าถึงเพลงในท้องถิ่น

ป.1/2 ระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เล่าถึงบทเพลงในท้องถิ่นต่างๆ ได้
- 2) บอกถึงความแตกต่างของบทเพลงท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน
- 3) บอกและระบุถึงสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่นได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ที่มาของบทเพลงท้องถิ่น
 - ดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ
 - ดนตรีพื้นเมืองภาคอีสาน
 - ดนตรีพื้นเมืองภาคกลาง
 - ดนตรีพื้นเมืองภาคใต้

2) ความน่าสนใจของบทเพลงท้องถิ่น

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย

2. ใฝ่เรียนรู้

3. รักความเป็นไทย

6. กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนแบบสาธิต)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

1. ครูนำภาพเกี่ยวกับการแสดงบทเพลงในท้องถิ่นต่างๆ มาให้นักเรียนดู ครูถามว่าทราบหรือไม่ว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร

2. ครูอธิบายการแสดงดนตรีในแต่ละภาพว่าแตกต่างกันอย่างไร

3. ครูให้นักเรียนดูภาพจากกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ในหนังสือเรียน แล้วทายว่าเป็นวงดนตรีพื้นเมืองของท้องถิ่นใด

4. ครูนำแผ่น CD / DVD เกี่ยวกับการแสดงบทเพลงในท้องถิ่นมาเปิดให้นักเรียนดู ประมาณครึ่ง ชั่วโมง
5. ครูนำอุปกรณ์เกี่ยวกับดนตรีในแต่ละท้องถิ่นมา แล้วถามว่าจากที่ดูการแสดงไป ทราบหรือไม่ว่านี่คือเครื่องดนตรีอะไร ใช้ทำอะไรบ้าง
6. ครูให้นักเรียนออกมาลองสัมผัสอุปกรณ์เหล่านั้น แล้วถามว่าชอบหรือไม่ อยากทราบหรือไม่ว่าเขานำไปใช้อย่างไร
7. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับที่มาของบทเพลงท้องถิ่น ในหนังสือเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานความเข้าใจ
8. ครูเปิด CD / DVD ตัวอย่างเพลงพื้นเมืองภาคเหนือ ให้นักเรียนฟัง แล้วครูถามนักเรียนว่าเพลงที่เปิดเป็นดนตรีพื้นเมืองของภาคใด และนักเรียนสามารถบอกได้หรือไม่ว่าดนตรีพื้นเมืองของภาคนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างไร
9. ครูสรุปและอธิบายความเป็นมา และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ

ขั้นที่ 2 สํารวจคํันหา

1. ครูเปิด CD / DVD ตัวอย่างเพลงพื้นเมืองภาคอีสาน ให้นักเรียนฟัง
2. ครูถามนักเรียนว่าเพลงที่เปิดเป็นดนตรีพื้นเมืองของภาคใด และนักเรียนสามารถบอกได้หรือไม่ว่าดนตรีพื้นเมืองของภาคนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างไร
3. ครูสรุปและอธิบายความเป็นมา และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของดนตรีพื้นเมืองภาคอีสาน
4. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ และภาคอีสานพอสังเขป

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้

1. ครูเปิด CD/DVD ตัวอย่างเพลงพื้นเมืองภาคกลาง ให้นักเรียนฟัง
2. ครูถามนักเรียนว่าเพลงที่เปิดเป็นดนตรีพื้นเมืองของภาคใด และนักเรียนสามารถบอกได้หรือไม่ว่าดนตรีพื้นเมืองของภาคนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างใด
3. ครูสรุปและอธิบายความเป็นมา และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของดนตรีพื้นเมืองภาคกลาง
4. ครูเปิด CD/DVD ตัวอย่างเพลงพื้นเมืองภาคใต้ ให้นักเรียนฟัง
5. ครูถามนักเรียนว่าเพลงที่เปิดเป็นดนตรีพื้นเมืองของภาคใด และนักเรียนสามารถบอกได้หรือไม่ว่าดนตรีพื้นเมืองของภาคนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างใด
6. ครูสรุปและอธิบายความเป็นมา และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของดนตรีพื้นเมืองภาคใต้

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ

1. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า นักเรียนคิดว่า ดนตรีพื้นเมืองในท้องถิ่นต่างๆ แตกต่างกันในเรื่องใดบ้าง เพื่อเป็นการสรุปความรู้และทบทวนความรู้
2. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง การเล่นดนตรีพื้นเมือง โดยให้ศึกษาการเล่นดนตรีพื้นเมืองที่ชื่นชอบลงในกรอบ แล้วบันทึกข้อมูล
3. ครูนำภาพเกี่ยวกับการแสดงดนตรีพื้นเมืองมาให้ให้นักเรียนดู และครูอธิบายถึงการแต่งกายและเครื่องดนตรีต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้นักเรียนจดจำและสังเกตความแตกต่าง
4. ครูนำเครื่องดนตรีพื้นเมืองมาให้ให้นักเรียนดู (หากหาไม่ได้ให้ใช้ภาพแทน) เช่น พิณ กลองยาว แคน ฯลฯ แล้วถามนักเรียนว่ารู้จักเครื่องดนตรีเหล่านี้หรือไม่ ให้นักเรียนทายว่าเป็นของภาคใดบ้าง
5. ครูให้นักเรียนออกมาลองเล่นเครื่องดนตรี (ในกรณีที่มีเครื่องดนตรี) แล้วถามนักเรียนว่าชอบหรือไม่ อยากรู้หรือไม่ว่าเครื่องดนตรีนี้เกิดขึ้นมาได้อย่างไร และมีความน่าสนใจอย่างไร
6. ครูอธิบายเกี่ยวกับความน่าสนใจของบทเพลงท้องถิ่น โดยพูดถึงกิจกรรมการแสดงดนตรีเกี่ยวกับงานประเพณี และวิวัฒนาการของดนตรีในยุคปัจจุบัน
7. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันยกตัวอย่างเพลงพื้นเมืองท้องถิ่นต่างๆ ท้องถิ่นละ 2 เพลง โดยอาจเขียนเป็นแผนผังความคิดลงในกระดาษ
8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูประเมินผลงาน

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับบทเพลงท้องถิ่น ความสำคัญ และบอกแนวทางในการอนุรักษ์ บทเพลงท้องถิ่น

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล

1. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า คนตรีท้องถิ่นต่างๆ เหมือนกันในเรื่องใดบ้าง ให้นักเรียนร่วมกัน แสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินความเข้าใจ
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกเพลงท้องถิ่นมา 1 เพลง เพื่อมาร้องให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนและเล่า ถึงสิ่งที่ชื่นชอบหรือประทับใจในเพลงที่ร้อง
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยออกมาร้องเพลงท้องถิ่นและบอกสิ่ง ที่ประทับใจในเพลงที่ร้อง
4. ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกร้องเพลงท้องถิ่น 1 เพลง และเล่าถึงที่มาของเพลง พร้อมกับเขียนบอกความประทับใจที่มีต่อเพลงนี้ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มออกมาร้องเพลง
ที่หน้าชั้นเรียน
5. ครูชมเชยนักเรียนทุกคนที่มีความตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม แล้วอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของ บทเพลงในท้องถิ่น และร่วมกันอนุรักษ์ไว้สืบต่อไป

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

7.การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
นักเรียนทำใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
นักเรียนร่วมกันร้องเพลงท้องถิ่น	แบบประเมินการร้องเพลงท้องถิ่น	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

สื่อการเรียนรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.1
2. บัตรภาพวงดนตรีท้องถิ่น
3. เทป / CD / DVD
4. เครื่องดนตรีประจำท้องถิ่น / ภาพเครื่องดนตรี
5. ผู้ที่มีความรู้ เช่น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู
6. สื่อที่ให้ความรู้ เช่น โทรทัศน์ หนังสือต่างๆ
7. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง การเล่นดนตรีพื้นเมือง

8.2 แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. บ้าน
3. โรงเรียน

บัตรภาพวงดนตรีท้องถิ่น

ดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ

ดนตรีพื้นเมืองภาคอีสาน

ดนตรีพื้นเมืองภาคกลาง

ดนตรีพื้นเมืองภาคใต้

ใบงานที่ 2.1

เรื่อง การเล่นดนตรีพื้นเมือง

คำชี้แจง ให้นักเรียนติดภาพการเล่นดนตรีพื้นเมืองที่ชื่นชอบลงในกรอบ และบันทึกข้อมูล

1. ภาพนี้เป็นการเล่นดนตรีพื้นเมืองที่เรียกว่า

- และเป็นดนตรีพื้นเมืองของท้องถิ่น ภาคเหนือ ภาคอีสาน
 ภาคกลาง ภาคใต้

2. นักเรียนชื่นชอบการเล่นดนตรีพื้นเมืองในภาพ เพราะว่า

- ชอบภาษาที่ใช้ขบร้อง
 ชอบเสียงเครื่องดนตรี
 ชอบลีลาการแสดงของนักดนตรีและนักร้อง
 อื่นๆ

3. นักเรียนเคยไปชมการแสดงดนตรีพื้นเมืองในภาพหรือไม่

- เคย ไม่เคย ถ้าเคย นักเรียนรู้สึก

เพราะ

เฉลย

ใบงานที่ 2.1

เรื่อง การเล่นดนตรีพื้นเมือง

คำชี้แจง ให้นักเรียนติดภาพการเล่นดนตรีพื้นเมืองที่ชื่นชอบลงในกรอบ และบันทึกข้อมูล

(ติดภาพ)

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน

1. ภาพนี้เป็นการเล่นดนตรีพื้นเมืองที่เรียกว่า

และเป็นดนตรีพื้นเมืองของท้องถิ่น ภาคเหนือ ภาคอีสาน

ภาคกลาง ภาคใต้

2. นักเรียนชื่นชอบการเล่นดนตรีพื้นเมืองในภาพ เพราะว่า

ชอบภาษาที่ใช้ขับร้อง

ชอบเสียงเครื่องดนตรี

ชอบลีลาการแสดงของนักดนตรีและนักร้อง

อื่นๆ

3. นักเรียนเคยไปชมการแสดงดนตรีพื้นเมืองในภาพหรือไม่

เคย ไม่เคย เพราะ

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวม)

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกร้องเพลงท้องถิ่น 1 เพลง และเล่าถึงที่มาของเพลงอย่างย่อๆ
พร้อมกับบอกความประทับใจที่มีต่อเพลงที่ร้อง

(เขียนชื่อเพลง)

เพลง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ที่มาของเพลงนี้ คือ

.....
.....

ความประทับใจที่มีต่อเพลง คือ

.....
.....
.....

แบบประเมินการร้องเพลงท้องถิ่น

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		3	2	1
1	การร้องเพลงท้องถิ่น			
2	การบอกที่มาของเพลงท้องถิ่น			
3	การระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = 3

พอใช้ = 2

ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7-9	ดี
4-6	พอใช้
1-3	ปรับปรุง

พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ (ชื่อกลุ่ม)

สมาชิกในกลุ่ม 1. 2.
3. 4.
5. 6.

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

พฤติกรรมที่สังเกต	คะแนน		
	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
2. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
3. รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
4. มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
5. ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ทำเป็นประจำ ให้ 3 คะแนน

พฤติกรรมที่ทำเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

พฤติกรรมที่ทำน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-15	ดี
6-10	พอใช้
1-5	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน

แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 มีความรักและภูมิใจในความเป็นชาติ			
	1.2 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	1.3 แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
2. ความซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ปฏิบัติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	2.2 ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	2.3 ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
3. มีวินัย	3.1 เข้าเรียนตรงเวลา			
	3.2 แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	3.3 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องและของโรงเรียน			
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ			
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	5.2 ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	5.3 ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค เพื่อให้งานสำเร็จ			

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน

แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
7. รักความเป็น ไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	8.2 แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	8.3 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตน เพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ 1 คะแนน

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

ด้านความรู้

.....
.....

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่นหรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล(ถ้ามี))

.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....